

3. «В Інтернеті авторство приписують часом Френку Синатрі». [Примітка 2: у прізвищах можна вживати й закінчення –(ові)].

4. «Психопатка-медсестра Енні Уїлкс ламає ноги улюбленому Полу Шелдону».

5. «Я зателефонував Ромі Цезарку та попросив забрати нас із Острога».

Отже, здійснений аналіз засвідчує практично рівноцінне уживання зазначеної граматичної категорії у творчості Макса Кідрука. Незважаючи на замовчування у радянський час цього закінчення, воно побутує і набуває поширення в художній літературі нашого часу.

Література

1. *Український правопис*. К.: Наукова думка, 2015. 288 с.

ГЕНДЕРНА ЧУТЛИВІСТЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Циганенко Л.

Національний університет «Львівська політехніка»

Інститут гуманітарних і соціальних наук

Кафедра політології та міжнародних відносин

mila.tsyganenko.2000@gmail.com

Науковий керівник – **Конівіцька Т. Я.**, викладач кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Емансипація жінок, рух за рівність жінки й чоловіка, який набирає популярності у сучасному світі і знаходить підтримку серед багатьох людей, породжує такі питання: Як зараз звертатися до жінок, які активно опановують найрізноманітніші сфери суспільного життя, «чоловічі» професії? Можливо, є потреба активніше використовувати фемінітиви?

Тенденцію на збільшення кількості фемінітивів відзначила мовознавиця Олена Синчак. Дослідниця стверджує, що у 2000-х роках було зафіксовано 50 нових форм, а нині їх більше 500. Також дослідниця зазначає, що словник фіксує приблизно 3,5 тис. таких новотворів, проте серед них багато таких, які не надають жінці статусу у суспільстві [5].

Кандидатка філологічних наук Олена Малахова, розглядаючи питання утворення та традиційності фемінітивів, зазначає, що в українській мові є понад 13 суфіксів, які можуть утворювати іменники – назви осіб жіночої статі. Серед них найпродуктивнішими є такі суфікси: *-к-* (*учителька, директорка, лідерка, винищувачка*), *-иц-* (*урядовиця, авантюриця, очільниця*), *-ин-* (*філологиня, філософиня, своякиня*), *-ес-* (*агентеса, адвокатеса, критикеса*), меншою мірою *-ис-* (*актриса, редактриса*) [3]. Продуктивність суфіксу *-к-* доводить також підручник «Гендер для медій», оскільки зафіксовано найбільше таких фемінітивних форм: *агентка, президентка, словникарка, юристка* тощо [1, с. 121]. За словами відомого українського мовознавця Олександра Пономарева, процес утворення фемінітивів є досить продуктивним. Слова *лекторка, дописувачка, авторка* та ін. зафіксовані в словниках, нормативні, їх можна і треба вживати [4, с. 164].

Незважаючи на здатність української мови продукувати необхідні фемінітиви, є чинники, які ускладнюють цей процес. До них філологиня Ірина Шмітько відносить те, що фемінітиви, як нам здається, не можемо утворювати від слів, що позначають професії, військові звання, посади, що були й нині залишаються тільки чоловічими (*боксер, кадет, генерал*). Також дослідниця зазначає, що можуть бути перешкодою і наявні похідні слова з омонімічним значенням (*жниварка* – машина, яка жне хлібні рослини, *штукатурка* – речовина, що використовується в будівництві) [6, с. 386]. Проте не є доцільно вважати ці причини достатньо вагомими для того, щоб відмовитися від вживання наявних і творення нових фемінітивних форм. Українська мова має всі засоби та повинна впроваджувати власну тенденцію розвитку, а не наслідувати приклад інших мов (як, власне, склалося історично, коли українська мова витіснялася російською, для якої утворення фемінітивів не є характерним явищем).

Яскравим прикладом гнучкості нашої мови є те, що слово «дояр» утворилося від слова «доярка» шляхом редеривації, оскільки чоловіки пізніше опанували згадану професію та потребували відповідної для цього назви [2, с. 288]. Отже, якщо можливість активного використання новоутвореного маскулінітиву у повсякденному житті та на офіційному рівні не викликає мовного конфлікту, вважаємо, що фемінітиви потрібно утворювати й активно використовувати в сучасній українській мові.

Література

1. Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової. Київ: Критика, 2017, 221 с.
2. Левун Н. В. Редеривація в українській мові. Вісник Запорізького національного університету. 2012. № 1. С. 286-291.
3. Малахова О. Фемінітиви – не данина моді, вони властиві українській мові як системі. URL : <https://woto.ua/olena-malakhova/> (дата звернення 26.03.2019).
4. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради. К. : Либідь, 2011. 272 с.
5. Синчак О. Фемінітиви притаманні українській мові, це не якесь нове явище. URL : https://gazeta.ua/articles/istoriya-movi/_feminitivi-pritamanni-ukrayinskij-movi-ce-ne-yakes-nove-yavische-movoznavicya/843774 (дата звернення 20.03.2019).
6. Шпітько І. М. Фемінітиви з формантом -ка в українській і словацькій мовах. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Мовознавство». 2010. Вип. 16. № 11. С. 383-388.

ДАВНОМИНУЛИЙ ЧАС У ТВОРЧОСТІ ОКСАНИ ЗАБУЖКО

Шумило Д.

Національний університет «Львівська політехніка»

Інститут комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Кафедра прикладної лінгвістики

darynash848@gmail.com

Науковий керівник – **Наконечна Г. В.**, к. ф. н., доц., доцент кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

В українській мові є два минулих часи – минулий і давноминулий. Давноминулий час вживають для позначення дії, що передувала іншій в минулому: *я **поснідала була, та помила посуд** [1].*

Форми давноминулого часу творяться переважно від дієслів доконаного виду аналітичним способом: до основного дієслова в минулому часі додається допоміжне дієслово **бути** в родових формах однини й у формі множини. Наприклад: ***сказав був, сказала була, сказало було, сказали були.*** Значення давноминулого часу сприйма-